

The Project “Support to the Implementation of Anti-discrimination
Legislation and Mediation in Serbia”

Ruzveltova 61

11 000 Belgrade

Serbia

Tel: + 381 11 3293474

Fax: + 381 11 2766175

Prevod Zakona o zabrani diskriminacije na slovački jezik urađen je za potrebe Projekta “Podrška sprovođenju antidiskriminacionog zakonodavstva i medijacije u Srbiji”, koji se realizuje u saradnji Ministarstva rada i socijalne politike Republike Srbije i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj, a uz finansijsku podršku Evropske unije.

Translation of the Law on the Prohibition of Discrimination to Slovak language was conducted for the purposes of the Project “Support to the Implementation of Anti-discrimination Legislation and Mediation in Serbia”, which is implemented by the Ministry of Labour and Social Policy of the Republic of Serbia and the United Nations Development Programme, and is funded by the European Union.

This project is implemented by the Ministry of Labour and Social Policy of the Republic of Serbia and the United Nations Development Programme (UNDP).

This project is funded by the European Union.

ZÁKON

O ZÁKAZE DISKRIMINÁCIE

I ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Predmet zákona

Článok 1

Tento zákon upravuje všeobecný zákaz diskriminácie, formy a prípady diskriminácie, ako aj postupy pri ochrane pred diskrimináciou.

Tento zákon ustanovuje Povereníka pre ochranu rovnoprávnosti (ďalej len „Povereník“) ako samostatný štátny orgán, nezávislý vo vykonávaní činností stanovených týmto zákonom.

Pojmy

Článok 2

V tomto zákone:

1) výrazy „diskriminácia“ a „diskriminačné zaobchádzanie“ označujú každé neoprávnené diferencovanie alebo nerovnaké zaobchádzanie, respektíve prepúšťanie (vylúčenie, obmedzovanie alebo uprednostnenie), ktoré sa otvoreným alebo skrytým spôsobom prejavuje voči osobám alebo skupine, ako aj voči členom ich rodín, alebo im blízkym osobám vzhľadom na rasu, farbu pleti, predkov, štátnu príslušnosť, národnú príslušnosť alebo etnický pôvod, jazyk, náboženské alebo politické presvedčenie, pohlavie, rodnú identitu, sexuálnu orientáciu, majetkový stav, narodenie, genetické osobitosti, zdravotný stav, invaliditu, manželské a rodinné postavenie, trestanosť, vek, výzor, členstvo v politických, odborových a iných organizáciách a iné skutočné, prípadne predpokladané osobné vlastnosti (ďalej len „osobné vlastnosti“);

2) výrazy „osoba“ a „každý“ označujú toho, kto sa nachádza na území Republiky Srbska alebo na území pod jej jurisdikciou bez ohľadu na to, či je štátnym občanom Republiky Srbska, nejakého iného štátu, alebo je to osoba bez štátneho občianstva, ako aj právnickú osobu, ktorá je zaregistrovaná, čiže prevádzkuje činnosť na území Republiky Srbska;

3) výraz „občan“ označuje osobu, ktorá je štátnym občanom Republiky Srbska;

4) výraz „orgán verejnej moci“ označuje štátny orgán, orgán autonómnej pokrajiny, orgán miestnej samosprávy, verejný podnik, ustanovizeň, verejnú agentúru a inú organizáciu poverenú na vykonávanie verejných oprávnení, ako aj právnickú osobu založenú alebo financovanú v celosti, respektíve v prevažnej časti Republikou, autonómnou pokrajinou alebo miestnou samosprávou.

Všetky pojmy použité v tomto zákone v mužskom rode zahrňujú tie isté pojmy aj v ženskom rode.

Chránené práva a osoby

Článok 3

Každý má právo na účinnú súdnu a inú právnu ochranu príslušnými súdmi a inými orgánmi verejnej moci Republiky Srbska pred všetkými formami diskriminácie.

Cudzinec v Republike Srbsku v súlade s medzinárodnými zmluvami má všetky práva zaručené ústavou a zákonom okrem práv, ktoré sú podľa ústavy a zákona priznané iba občanom Republiky Srbska.

Zakázané je uplatňovať práva ustanovené týmto zákonom v rozpore s cieľom ich uznania alebo v úmysle odoprieť, porušiť alebo obmedziť práva a slobody iných.

II VŠEOBECNÝ ZÁKAZ A FORMY DISKRIMINÁCIE

Zásada rovnosti

Článok 4

Všetci ľudia sú rovní a požívajú rovnaké postavenie a rovnakú právnu ochranu bez ohľadu na osobné vlastnosti.

Každý je povinný rešpektovať princíp rovnosti, čiže zákaz diskriminácie.

Formy diskriminácie

Článok 5

Formy diskriminácie sú bezprostredná a sprostredkovaná diskriminácia, ako aj porušenie zásady rovnakých práv a povinností, vyzývanie na zodpovednosť, združovanie za účelom aktu diskriminácie, prejav nenávisti a znepokojovanie a ponižujúce zaobchádzanie.

Bezprostredná diskriminácia

Článok 6

Bezprostredná diskriminácia jestvuje, ak sa osoba alebo skupina osôb z dôvodu jej, čiže ich osobnej vlastnosti akýmkoľvek činom, úkonom alebo prepúšťaním v tej istej alebo v podobnej situácii privádzajú alebo boli privedení do nevýhodnejšieho postavenia, alebo by mohli byť privedení do nevýhodnejšieho postavenia.

Sprostredkovaná diskriminácia

Článok 7

Sprostredkovaná diskriminácia jestvuje, ak sa osoba alebo skupina osôb z dôvodu jej, čiže ich osobnej vlastnosti privádzajú do nevýhodnejšieho postavenia činom, úkonom alebo prepúšťaním, ktoré zdanlivo spočívajú na princípe rovnosti a zákazu diskriminácie, okrem prípadu, ak je to oprávnené zákonným cieľom, a prostriedky na dosiahnutie toho cieľa sú primerané a nevyhnutné.

Porušenie zásady rovnakých práv a povinností

Článok 8

Porušenie zásady rovnakých práv a povinností jestvuje, ak sa osoba alebo skupina osôb z dôvodu jej, čiže ich osobnej vlastnosti neoprávnené ukracujú o práva a slobody alebo sa im nanucujú povinnosti, ktoré by inej osobe alebo skupine osôb v tej istej alebo podobnej situácii neboli ukrátené alebo nanútené, ak sú cieľ alebo následok podniknutých opatrení neopodstatnené, a ak nejestvuje pomer medzi podniknutými opatreniami a cieľom, ktorý sa pomocou týchto opatrení má dosiahnuť.

Zákaz vyzývania na zodpovednosť

Článok 9

Diskriminácia jestvuje, ak sa s osobou alebo skupinou osôb neoprávnené horšie zaobchádza ako sa zaobchádza alebo by sa zaobchádzalo s inými, výlučne alebo hlavne preto, že požiadali alebo majú v úmysle požiadať o ochranu pred diskrimináciou alebo preto, že mienia ponúknuť dôkazy o diskriminačnom zaobchádzaní.

Združovanie za účelom aktu diskriminácie

Článok 10

Zakázané je združovať sa za účelom aktu diskriminácie, respektíve pôsobenie organizácií alebo skupín zameraných na porušovanie slobôd a práv zaručených ústavou, pravidlami medzinárodného práva a zákonom alebo na vyvolávanie národnostnej, rasovej, náboženskej a inej nenávisti, rozkolu alebo neznášanlivosti.

Prejav nenávisti

Článok 11

Zakázané je vyjadrovanie ideí, informácií a mienok, ktorými sa podnecujú diskriminácia, nenávisť alebo násilie voči osobe alebo skupine osôb z dôvodu ich osobnej vlastnosti vo verejných informačných prostriedkoch a iných publikáciách, na zoskupeniach a miestach prístupných verejnosti uverejňovaním, vypisovaním a zobrazením odkazov alebo symbolov a iným spôsobom.

Znepokojovanie a ponižujúce zaobchádzanie

Článok 12

Zakázané je znepokojuvanie a ponižujúce zaobchádzanie s osobou alebo skupinou osôb, ktoré má za cieľ alebo predstavuje zneváženie ľudskej dôstojnosti na základe ich osobnej vlastnosti, a zvlášť, ak sa tým spôsobuje strach alebo vytvára nepriateľské, ponižujúce a urážlivé ovzdušie.

Ťažké formy diskriminácie

Článok 13

Ťažké formy diskriminácie sú:

1. vyvolávanie a podnecovanie nerovnoprávnosti, nenávisť a neznášanlivosť na podklade národnej, rasovej alebo náboženskej príslušnosti, jazyka, politického zmýšľania, pohlavia, rodnej identity, sexuálnej orientácie a invalidity;
2. propagovanie a vykonávanie diskriminácie orgánmi verejnej moci aj v konaní pred orgánmi verejnej moci;
3. propagovanie diskriminácie prostredníctvom verejných informačných prostriedkov;
4. otroctvo, obchod s ľuďmi, apartheid, genocída, etnické čistenie a ich propagácia;
5. diskriminácia osôb na podklade dvoch alebo viacej osobných vlastností (viacnásobná alebo skrížená diskriminácia);
6. diskriminácia, ktorá bola vykonaná viackrát (opakovaná diskriminácia) alebo je konaná v dlhšom časovom období (predĺžená diskriminácia) voči istej osobe alebo skupine osôb;
7. diskriminácia s ťažkými následkami po diskriminovanú osobu, iné osoby alebo majetok, najmä, ak ide o trestný čin, ktorý je prevažne alebo výlučne motivovaný nenávisťou, čiže neznášanlivosťou voči poškodenému na základe jeho osobnej vlastnosti.

Osobitné opatrenia

Článok 14

Osobitné opatrenia uvedené za účelom uskutočnenia úplnej rovnoprávnosti, ochrany a rozvoja osôb, respektíve skupiny osôb nachádzajúcich sa v nerovnakom postavení sa nepovažujú za akt diskriminácie.

III OSOBITNÉ PRÍPADY DISKRIMINÁCIE

Diskriminácia pri postupoch pred orgánmi verejnej moci

Článok 15

Každý má právo na rovnaký prístup a rovnakú ochranu svojich práv pred súdmi a orgánmi verejnej moci.

Diskriminačné správanie sa úradnej osoby, respektíve zodpovednej osoby orgánu verejnej moci sa v súlade so zákonom považuje za ťažšie porušovanie služobných povinností.

Diskriminácia v oblasti práce

Článok 16

Zakázaná je diskriminácia v oblasti práce, čiže narušovanie rovnakých možností na založenie pracovného pomeru alebo porušovanie požívania za jednakých podmienok všetkých práv v oblasti práce ako sú právo na prácu, na slobodnú voľbu povolania, na napredovanie v službe, na odborné zdokonaľovanie a profesionálnu rehabilitáciu, na rovnakú odmenu za prácu rovnakej hodnoty, na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, na dovolenku, na vzdelanie a vstup do odborových organizácií, ako aj na ochranu v prípade nezamestnanosti.

Ochranu pred diskrimináciou podľa odseku 1 tohto článku požívajú: osoba v pracovnom pomere, osoba vykonávajúca dočasné a občasné práce alebo práce na základe zmluvy o dielo alebo inej zmluvy, osoba na doplnkovej práci, osoba konajúca verejnú funkciu, vojenský príslušník, osoba uchádzajúca sa o zamestnanie, študent a žiak na praktickom výcviku, osoba na odbornej príprave a zdokonaľovaní bez založenia pracovného pomeru, voluntarista a každá iná osoba, ktorá sa na hociktorom podklade podieľa na práci.

Nepovažuje sa za akt diskriminácie diferencovanie, vylúčenie alebo uprednostnenie z dôvodu zvláštností určitej práce, pričom osobná vlastnosť osoby predstavuje skutočnú a rozhodujúcu podmienku

na vykonávanie pracovnej činnosti, ak je cieľ, ktorý sa takto chce dosiahnuť opodstatnený, tiež podnikanie opatrení na ochranu jednotlivých kategórií osôb podľa odseku 2 tohto článku (ženy, tehotné ženy, rodičky, rodičia, maloleté deti, invalidné osoby a iní).

Diskriminácia pri poskytovaní verejných služieb a používaní objektov a priestorov

Článok 17

Diskriminácia pri poskytovaní verejných služieb jestvuje, ak právnická alebo fyzická osoba v rámci svojej činnosti, respektíve povolania na základe osobnej vlastnosti osoby alebo skupiny osôb odmietne poskytnúť služby, požiadala o splnenie podmienok, ktoré sa od iných osôb pri poskytovaní služieb nevyžadujú, prípadne uprednostní pritom inú osobu alebo skupinu osôb.

Každý má právo na rovnaký prístup k verejným objektom (objekty, v ktorých sa nachádza sídlo orgánov verejnej moci, respektíve objekty, ktoré slúžia pre potreby vzdelávania, zdravotníctva, sociálnej ochrany, kultúry, športu, turistiky, ochrany životného prostredia, ochrany proti živelným pohromám a pod.), ako aj k verejným priestorom (parky, námestia, ulice, priechody pre chodcov a iné dopravné komunikácie) v súlade so zákonom.

Zákaz náboženskej diskriminácie

Článok 18

Diskriminácia jestvuje, ak sa postupuje v rozpore so zásadou slobodného vyjadrovania viery alebo náboženského vyznania, respektíve, ak je osoba alebo skupina osôb ukrátená o právo získať, udržiavať, vyznávať a zmeniť vieru alebo náboženské vyznanie, ako aj o právo súkromne alebo verejne sa správať podľa svojich presvedčení.

Nepovažuje sa za akt diskriminácie postupovanie kňazov alebo náboženských služobníkov, ktoré je v súlade s náboženskou doktrínou, vyznaním alebo zameraním cirkví a náboženských spoločností zapísaných do registra náboženských spoločností v súlade s osobitným zákonom, ktorý upravuje slobodu vierovyznania a postavenie cirkví a náboženských spoločností.

Diskriminácia v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy

Článok 19

Každý má právo na predškolské, základné, stredné a vysokoškolské vzdelanie a odbornú prípravu pod rovnakými podmienkami v súlade so zákonom.

Zakázané je sťažiť alebo znemožniť osobe alebo skupine osôb zápis do výchovno-vzdelávacej ustanovizne alebo ich vylúčiť z týchto ustanovizní, sťažiť alebo znemožniť sledovanie výučby a zúčastnenia sa aj v iných výchovných, či vzdelávacích aktivitách, roztriediť žiakov podľa osobnej vlastnosti, trýzniť ich a na iný spôsob neoprávnene diferencovať a nerovnako s nimi zaobchádzať.

Zakázaná je diskriminácia výchovných a vzdelávacích ustanovizní, ktoré vykonávajú činnosť v súlade so zákonom a iným predpisom, ako aj diskriminácia osôb, ktoré sú užívateľmi alebo boli užívateľmi služieb týchto ustanovizní v súlade so zákonom.

Diskriminácia na základe pohlavia

Článok 20

Diskriminácia jestvuje, ak sa postupuje v rozpore so zásadou rovnoprávnosti pohlaví, čiže zásadou rešpektovania rovnakých práv a slobôd žien a mužov v politickom, hospodárskom, kultúrnom a inom aspekte verejného, profesijného, súkromného a rodinného života.

Zakázané je ukrátiť o právo alebo verejne, či skryte zvýhodniť niekoho vzhľadom na pohlavie alebo z dôvodu zmeny pohlavia. Zakázané je aj fyzické a iné násilie, exploatácia, prejav nenávisťi, znevažovanie, vydieranie a znepokojovanie vzhľadom na pohlavie, ako aj verejné zasadzovanie sa, podporovanie a postupovanie v súlade s predsudkami, obyčajmi a inými spoločenskými vzormi správania sa založených na mienke o podriadenosti alebo nadriadenosti pohlaví, prípadne ich stereotypných úlohách.

Diskriminácia na základe sexuálnej orientácie

Článok 21

Sexuálna orientácia je súkromná vec a nikoho nemožno vyzvať, aby sa verejne vyjadril o svojej sexuálnej orientácii.

Každý má právo vyjadriť sa o svojej sexuálnej orientácii a diskriminačné zaobchádzanie z dôvodu takého vyjadrenia je zakázané.

Diskriminácia detí

Článok 22

Každé dieťa, respektíve maloletý má rovnaké práva a ochranu v rodine, spoločnosti a štáte bez ohľadu na jeho osobné vlastnosti alebo osobné vlastnosti rodičov, opatrovateľa a členov rodiny.

Zakázané je diskriminovať dieťa, respektíve maloletého vzhľadom na zdravotný stav, manželské, či nemanželské narodenie, verejne vyzývať na uprednostnenie detí jedného pohlavia vzhľadom na deti druhého pohlavia, ako aj diferencovať deti podľa zdravotného stavu, majetkového stavu, profesie a iných príznakov spoločenského postavenia, aktivít, vyjadrenej mienky alebo presvedčenia rodičov dieťaťa, prípadne opatrovateľa a členov rodiny.

Diskriminácia na základe veku

Článok 23

Zakázané je diskriminovať osoby na základe ich veku.

Starí ľudia majú právo na dôstojné podmienky života bez diskriminácie, a zvlášť právo na rovnaký prístup k užívaniu zdravotných a iných verejných služieb a ochranu pred zanedbaním a znepokojovaním pri ich užívaní.

Diskriminácia národnostných menšín

Článok 24

Zakázaná je diskriminácia národnostných menšín a ich príslušníkov na základe národnej príslušnosti, etnického pôvodu, vierovyznania a jazyka.

Spôsob realizovania a ochranu práv príslušníkov národnostných menšín upravuje osobitný zákon.

Diskriminácia z dôvodu politickej alebo odborovej príslušnosti

Článok 25

Zakázaná je diskriminácia osoby alebo skupiny osôb z dôvodu ich politických presvedčení, respektíve z dôvodu príslušnosti alebo nepríslušnosti do politickej strany, prípadne odborovej organizácie.

Za akt diskriminácie podľa odseku 1 tohto článku sa nepovažujú obmedzenia, ktoré sa vzťahujú na určitých štátnych funkcionárov, ako aj obmedzenia, ktoré sú nevyhnutné na zamedzenie fašistických, nacistických a rasistických aktivít v súlade so zákonom.

Diskriminácia invalidných osôb

Článok 26

Diskriminácia jestvuje, ak sa postupuje v rozpore so zásadou rešpektovania rovnakých práv a slobôd invalidných osôb v politickom, hospodárskom, kultúrnom a inom aspekte verejného, profesijného, súkromného a rodinného života.

Spôsob realizovania a ochranu práv invalidných osôb upravuje osobitný zákon.

V prípade súdnej ochrany pred diskrimináciou invalidných osôb sa uplatnia aj čl.41, 42, 43, 44, 45 a 46 tohto zákona.

Diskriminácia vzhľadom na zdravotný stav

Článok 27

Zakázaná je diskriminácia osoby alebo skupiny osôb vzhľadom na ich zdravotný stav, ako aj členov ich rodiny.

Diskriminácia podľa odseku 1 tohto článku jestvuje najmä, ak sa osobe alebo skupine osôb pre ich osobné vlastnosti neoprávnene odoprie poskytovanie zdravotných služieb, nastolia osobitné podmienky na poskytnutie zdravotných služieb, ktoré nemajú lekárske ospravedlnenie, odoprie postaviť diagnózu a ukrátiť informácie o aktuálnom zdravotnom stave, podniknutých alebo plánovaných opatreniach liečenia alebo rehabilitácie, ako aj znepokojovanie, urážanie a znevažovanie počas pobytu v zdravotníckej ustanovizni.

IV POVERENÍK PRE OCHRANU ROVNOPRÁVNOSTI

Voľba Povereníka

Článok 28

Povereníka volí Národné zhromaždenie väčšinou hlasov všetkých národných poslancov na návrh príslušného výboru pre ústavné otázky (ďalej len „Výbor“).

Návrh na voľbu Povereníka schvaľujú členovia Výboru väčšinou hlasov z celkového počtu členov.

Každá poslanecká skupina v Národnom zhromaždení má právo Výboru navrhnúť kandidáta za Povereníka.

Za Povereníka možno zvoliť občana Republiky Srbska, ktorý spĺňa nasledujúce podmienky:

1. je diplomovaný právnik;
2. má najmenej desaťročnú skúsenosť v právnych veciach z oblasti ochrany ľudských práv;
3. má vysoké morálne vlastnosti a odborné schopnosti.

Povereník nesmie vykonávať žiadnu inú verejnú alebo politickú funkciu, ani žiadnu profesionálnu činnosť v súlade so zákonom.

Funkčné obdobie

Článok 29

Povereník sa volí na obdobie päť rokov.

Tú istú osobu možno zvoliť za Povereníka najviac dvakrát.

Zánik funkčného obdobia

Článok 30

Výkon funkcie Povereníka zaniká: uplynutím funkčného obdobia; vzdaním sa funkcie písomným oznámením Národnému zhromaždeniu; splnením podmienok na odchod do penzie v súlade so zákonom; odvolaním z funkcie a smrťou.

O odvolaní Povereníka z funkcie sa uznesie Národné zhromaždenie.

Povereník bude odvolaný z funkcie:

1. z dôvodu neodbornej a nesvedomitej práce;
2. ak právoplatným rozsudkom bude odsúdený za trestný čin uložením trestu odňatia slobody, čím sa stane nedôstojným funkcie alebo pozbaveným spôsobilosti na právne úkony a výkon tejto funkcie;
3. stratou štátneho občianstva;
4. ak vykonáva inú verejnú alebo profesionálnu činnosť, ak vykonáva inú službu alebo prácu, ktoré by mohli vplývať na jeho samostatnosť a nezávislosť, alebo ak postupuje v rozpore so zákonom, ktorý upravuje zamedzenie kolízie záujmov pri výkone verejných funkcií.

Odvolanie Povereníka z funkcie sa začne konať na podnet jednej tretiny národných poslancov.

Výbor ustanoví, či jestvujú dôvody na odvolanie, o čom upovedomí Národné zhromaždenie.

Výbor Národné zhromaždenie upovedomí aj o žiadosti Povereníka o skončenie funkcie, ako aj o splnení podmienok na zánik výkonu funkcie z dôvodu splnenia podmienok na odchod do penzie v súlade so zákonom.

Národné zhromaždenie sa uznesie o odvolaní Povereníka z funkcie väčšinou hlasov všetkých národných poslancov.

Národné zhromaždenie zvolí nového Povereníka v lehote troch mesiacov po skončení funkčného obdobia Povereníka.

Postavenie Povereníka

Článok 31

Povereník má právo na plat jednako platu sudcu Najvyššieho kasačného súdu, ako aj právo na úhradu trov vzniknutých v súvislosti s výkonom jeho funkcie.

Povereník požíva imunitu rovnako poslaneckej imunite v Národnom zhromaždení.

Odborná služba Povereníka

Článok 32

Povereník má zriadenú odbornú službu, ktorá mu pomáha vo vykonávaní činností v okruhu jeho pôsobnosti.

Povereník vynáša akty, na základe ktorých po schválení Národným zhromaždením organizačne zriadi svoju odbornú službu.

Povereník má k dispozícii troch námestníkov.

Námestník Povereníka riadi uzatvoreným sektorom činnosti v súlade s aktami o organizácii a systemizácii prác.

Námestníkov Povereníka rozmiestňuje Povereník.

Povereník samostatne rozhoduje v súlade so zákonom o prijatí osôb do zamestnania v odbornej službe spravujúc sa potrebami profesionálneho a účinného vykonávania príslušných činností v okruhu svojej pôsobnosti.

Na zamestnancov v odbornej službe Povereníka primerane sa vzťahujú predpisy o pracovnom pomere v štátnych orgánoch.

Finančné prostriedky za vykonanú prácu Povereníka, jeho námestníkov a zamestnancov v jeho odbornej službe sa zabezpečia zo štátneho rozpočtu Republiky Srbska podľa návrhu Povereníka.

Sídlom Povereníka je Belehrad.

Pôsobnosť Povereníka

Článok 33

Povereník:

1. prijíma a posudzuje sťažnosti na porušenie ustanovení tohto zákona a podáva mienku a návrhy v konkrétnych prípadoch alebo ukladá opatrenia v súlade s článkom 40 tohto zákona;
2. informuje a poučí sťažovateľa o jeho práve a možnosti iniciovania súdneho alebo iného konania na ochranu práv, prípadne navrhne postup zmierenia;
3. podáva žaloby podľa článku 43 tohto zákona o porušení práv vyplývajúcich z tohto zákona vo svojom mene a za súhlasu a na účet diskriminovanej osoby, nakoľko konanie pred súdom o istej veci už nie je začaté alebo právoplatným rozhodnutím skončené;
4. podáva oznámenie o spáchanom priestupku porušenia práv vyplývajúcich z tohto zákona;
5. predkladá Národnému zhromaždeniu ročnú a mimoriadnu správu o situácii v oblasti ochrany rovnoprávnosti;
6. upozorňuje verejnosť na najčastejšie, typické a ťažké prípady diskriminácie;
7. sleduje dodržiavanie zákona a iných predpisov, podnietuje schválenie alebo zmenu predpisov za účelom uskutočňovania a zveľaďovania ochrany pred diskrimináciou a podáva mienku o ustanoveniach predlohy zákona a iných predpisov týkajúcich sa zákazu diskriminácie;
8. nadväzuje a udržiava spoluprácu s orgánmi oprávnenými na uskutočnenie rovnoprávnosti a ochranu ľudských práv na území autonómnej pokrajiny a miestnej samosprávy;
9. navrhuje orgánom verejnej moci a iným osobám opatrenia na realizovanie rovnoprávnosti.

Rokovací poriadok

Článok 34

Povereník vydá rokovací poriadok, ktorým sa bližšie upraví spôsob jeho práce a konania.

V KONANIE PRED POVERENÍKOM

Podanie sťažnosti

Článok 35

Osoba, ktorá utrpela diskrimináciu podá Povereníkovi sťažnosť písomne alebo výnimočne ústne do zápisnice bez povinnosti zaplatiť poplatok alebo iné úhrady.

Sťažnosť na vykonaný akt diskriminácie sa doloží dôkazmi.

V mene a za súhlasu dotknutej osoby, ktorej právo je porušené sťažnosť môže podať organizácia zaoberajúca sa ochranou ľudských práv alebo iná osoba.

Povereník sťažnosť doručí osobe proti ktorej sťažnosť smeruje do 15 dní odo dňa prijatia sťažnosti.

Článok 36

Povereník koná vo veci sťažnosti, nakoľko konanie pred súdom o istej veci už nie je začaté alebo právoplatným rozhodnutím skončené.

Povereník sťažnosť odloží, ak je zrejmé, že porušenie práv, na ktoré sťažovateľ poukazuje vlastne nejestvuje, ak vo veci už postupoval a opakovaný podnet neobsahuje nové dosvedčenia, tiež, ak ustanoví, že od udalosti porušenia práv uplynul dlhší čas, takže je nemožné účelovo konať.

Zistenie skutkového stavu

Článok 37

Po prijatí sťažnosti Povereník zisťuje skutkový stav veci nahliadnutím do predložených dôkazov a zápisnice o výpovedi sťažovateľa, osoby proti ktorej sťažnosť smeruje, ako aj iných osôb.

Osoba proti ktorej sťažnosť smeruje sa môže vyjadriť o uvedených skutočnostiach v sťažnosti do 15 dní odo dňa jej prijatia.

Zmierenie

Článok 38

Predtým ako podnikne ostatné úkony v konaní Povereník podá návrh na zmierenie v súlade so zákonom, ktorý upravuje postup mediácie (sprostredkúvania).

Mienky a odporúčania

Článok 39

O tom, či boli porušené ustanovenia tohto zákona Povereník sa zmieni do 90 dní odo dňa podania sťažnosti a upovedomí o tom sťažovateľa a osobu proti ktorej sťažnosť smeruje.

Po zistení, že ustanovenia tohto zákona boli porušené Povereník osobe proti ktorej sťažnosť smeruje navrhne akým spôsobom môže odstrániť porušenie práv.

Osoba, ktorá bude Povereníkom poučená je povinná konať v súlade s návrhom a odporúčaním a porušenie práv odstrániť v lehote 30 dní odo dňa jeho prijatia, o čom upovedomí Povereníka.

Opatrenia

Článok 40

Ak Povereníkom poučená osoba nepostúpi podľa odporúčania, respektíve porušenie práv neodstráni Povereník jej uloží karhacie opatrenie.

Ak osoba podľa odseku 1 tohto článku neodstráni porušenie práv do 30 dní odo dňa uloženia karhacieho opatrenia Povereník môže o tom oboznámiť verejnosť.

Karhacie opatrenie podľa odseku 1 tohto článku Povereník uloží rozhodnutím proti ktorému osobitný opravný prostriedok nie je prípustný.

Na konanie pred Povereníkom primerane sa uplatnia ustanovenia zákona o všeobecnom správnom konaní.

VI SÚDNA OCHRANA

Súdna právomoc a konanie

Článok 41

Každý kto sa domnieva, že je poškodený diskriminačným zaobchádzaním má právo podať žalobu na súde.

Na konanie sa primerane uplatnia ustanovenia zákona o sporovom konaní.

Konanie je súde.

Revízia je vždy povolená.

Miestna príslušnosť

Článok 42

V konaní na ochranu pred diskrimináciou miestne je príslušný okrem všeobecne miestne príslušného súdu aj súd v okruhu pôsobnosti ktorého sa nachádza sídlo, prípadne bydlisko prokurátora.

Žaloby

Článok 43

Žalobou podľa článku 41 odsek 1 tohto zákona sa môže požadovať:

1. zákaz úkonu, ktorý predstavuje akt diskriminácie zákaz ďalšieho vykonávania diskriminácie, prípadne zákaz opakovaného aktu diskriminácie;
2. zistenie, že sa žalovaný dopustil diskriminačného zaobchádzania voči žalobcovi alebo niekomu inému;
3. úkony na odstránenie následkov diskriminačného zaobchádzania;
4. náhradu materiálnej a nemateriálnej škody;
5. zverejnenie vyneseného rozsudku v konaní na základe niektorej zo žalôb uvedených v bode 1 až 4 tohto článku.

Dočasné opatrenie

Článok 44

Žalobca môže v priebehu konania, ako aj po skončení konania až po výkon rozhodnutia okrem podanej žaloby žiadať, aby súd dočasným opatrením znemožnil diskriminačné zaobchádzanie, ktorým by sa vyhlo nebezpečenstvu od násillia alebo väčšej nenahraditeľnej škode.

V návrhu na uloženie dočasného opatrenia sa musí preukázať, že je nebezpečenstvo od násillia a diskriminačného zaobchádzania pravdepodobné, a preto je dočasné opatrenie potrebné, aby sa znemožnilo použitie sily alebo vznik nenahraditeľnej škody.

Rozhodnutie o dočasnóm opatrení súd je povinný vyniesť bezodkladne, a najneskôr do troch dní odo dňa prijatia návrhu.

Pravidlá o dokazovaní viny

Článok 45

Ak súd zistil, že bol spáchaný čin bezprostrednej diskriminácie alebo je taká skutočnosť pre zúčastnené strany v konaní nesporná, žalovaný nemôže byť oslobodený od zodpovednosti dokazovaním, že nie je vinný.

Nakoľko žalobca dosvedčí, že žalovaný spáchal akt diskriminácie, vinu za dokazovanie, že pri tom čine nebola porušená zásada rovnosti, prípadne zásada rovnakých práv a povinností, znáša žalovaný.

Žaloby iných osôb

Článok 46

Žaloby podľa článku 43 bod 1, 2, 3 a 5 môže podať Povereník a organizácia, ktorá sa zaoberá ochranou ľudských práv, respektíve práv určitej skupiny osôb.

Ak sa diskriminačné zaobchádzanie vzťahuje výlučne na určitú osobu, žalobcovia podľa odseku 1 tohto článku môžu podať žalobu iba za jej súhlasu v písomnej forme.

Osoba, ktorá sa úmyselne vystavila diskriminačnému zaobchádzaniu s cieľom bezprostredne preveriť v konkrétnom prípade uplatnenie pravidla o zákaze diskriminácie, môže podať žalobu podľa článku 43 bod 1, 2, 3 a 5 tohto zákona.

Osoba uvedená v odseku 3 tohto článku je povinná o svojom zámere oznámiť Povereníkovi okrem v prípade, ak to okolnosti nedovoľujú, tiež o podniknutom úkone Povereníka písomne upovedomiť.

Ak osoba uvedená v odseku 3 tohto článku nepodá žalobu, súd tú osobu môže vypočúvať ako svedka.

Proti osobe uvedenej v odseku 3 tohto článku nemôže byť podaná námietka, že delí zodpovednosť za škodu spôsobenú aktom diskriminácie.

VII DOZOR

Dozor nad dodržiavaním zákona

Článok 47

Dozor nad dodržiavaním zákona koná príslušné ministerstvo pre ľudské a menšinové práva.

Ročná správa Povereníka

Článok 48

Povereník predkladá Národnému zhromaždeniu ročnú správu o situácii v oblasti ochrany rovnoprávnosti, ktorá obsahuje posudok o činnosti orgánov verejnej moci, poskytovateľov služieb a iných osôb, postrehnuté nedostatky a odporúčania na ich nápravu.

Správa môže obsahovať aj poznatky o dodržiavaní zákona a iných predpisov, respektíve o potrebe schválenia alebo zmeny predpisov za účelom zveľadenia ochrany pred diskrimináciou.

Správa obsahuje resumé, čiže prehľadný výťah, ktorý sa uverejňuje v úradných novinách „Uradny vestnik Republiky Srbska“.

Mimoriadna správa

Článok 49

Ak jestvujú osobitne závažné dôvody Povereník môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť Národného zhromaždenia predložiť Národnému zhromaždeniu mimoriadnu správu.

Mimoriadna správa obsahuje resumé, čiže prehľadný výťah, ktorý sa uverejňuje v úradných novinách „Uradny vestnik Republiky Srbska“.

VIII TRESTNÉ USTANOVENIA

Článok 50

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 50.000 dinárov sa potresce úradná osoba, respektíve zodpovedná osoba orgánu verejnej moci, ak bude s osobami diskriminačne zaobchádzať (čl. 15 ods.2).

Článok 51

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba, respektíve podnikateľ, ak na základe osobnej vlastnosti osobe vykonávajúcej dočasné a občasnú prácu, osobe na doplnkovej práci, študentovi a žiakovi na praktickom výcviku, osobe na odbornej príprave a zdokonaľovaní bez založenia pracovného pomeru, čiže volunťaristovi naruší rovnaké možnosti na založenie pracovného pomeru alebo požívanie za rovnakých podmienok všetkých práv v oblasti práce (čl.16 ods.1)

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 52

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba, respektíve podnikateľ, ak v rámci svojej činnosti na základe osobnej vlastnosti osoby alebo skupiny osôb odmietne poskytnúť služby, požiada o splnenie podmienok, ktoré sa od iných osôb alebo skupiny osôb nevyžadujú, prípadne neoprávnene uprednostní pritom inú osobu alebo skupinu osôb (čl.17 ods.1).

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba, respektíve podnikateľ, majiteľ, prípadne užívateľ verejného objektu alebo verejného priestoru, či plochy, ak osobe alebo skupine osôb na základe ich osobnej vlastnosti znemožní prístup k tým objektom, respektíve priestorom (čl.17 ods.2)

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 2 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 53

Peňažnou pokutou za priestupok od 5.000 do 50.000 dinárov sa potresce zodpovedná osoba orgánu verejnej moci, ak bude konať v rozpore so zásadou slobodného vyjadrovania viery alebo náboženského vyznania, prípadne, ak osobu alebo skupinu osôb ukráti o právo získať, udržiavať, vyznávať a zmeniť vieru alebo náboženské vyznanie, ako aj o právo súkromne alebo verejne sa správať podľa svojich presvedčení (čl.18).

Peňažnou pokutou od 10.000 do 100.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce právnická osoba, prípadne podnikateľ.

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby a fyzická osoba.

Článok 54

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce výchovná, čiže vzdelávacia ustanovizeň, ktorá osobe alebo skupine osôb na základe ich osobnej vlastnosti neoprávnene sťaží alebo znemožní zápis, prípadne ich vyradí z výchovnej, či vzdelávacej ustanovizne (čl.19 ods.2)

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba výchovno-vzdelávacej ustanovizne.

Článok 55

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba, ktorá ukráti o práva osobu alebo skupinu osôb alebo uzná výhody vzhľadom na pohlavie, respektíve využije osobu alebo skupinu osôb vzhľadom na pohlavie (čl.20 ods.2).

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce podnikateľ, ak ukráti o práva osobu alebo skupinu osôb alebo uzná výhody vzhľadom na pohlavie, respektíve koná fyzické a iné násilie, exploataciu, prejavuje nenávisť, znevažuje, vydiera a znepokojuje osobu alebo skupinu osôb vzhľadom na pohlavie.

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 2 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 56

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba alebo podnikateľ, ak osobu alebo skupinu osôb vyzve verejne sa vyjadriť o svojej sexuálnej orientácii, prípadne, ak znemožní vyjadrovanie o ich sexuálnej orientácii v súlade so zákonom (čl.21)

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 57

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba alebo podnikateľ, ak diskriminuje dieťa, respektíve maloletého na základe manželského, či nemanželského

narodenia, verejne vyzýva na uprednostnenie detí jedného pohlavia vzhľadom na deti druhého pohlavia alebo diferencuje deti podľa majetkového stavu, profesie a iných symbolov spoločenského postavenia, aktivít, vyjadrenej mienky alebo presvedčenia ich rodičov, prípadne opatrovateľa a člena rodiny (čl.22 ods.2).

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 58

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba alebo podnikateľ, ak zanedbá alebo znepokojuje osobu na základe veku pri poskytovaní zdravotných alebo iných verejných služieb (čl.23 ods.1).

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 59

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba alebo podnikateľ, ak diskriminuje osobu alebo skupinu osôb z dôvodu ich politických presvedčení alebo príslušnosti, čiže nepríslušnosti do politickej strany (čl.25 ods.1).

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj fyzická osoba.

Článok 60

Peňažnou pokutou za priestupok od 10.000 do 100.000 dinárov sa potresce právnická osoba, respektíve podnikateľ, ak osobe alebo skupine osôb na základe ich osobnej vlastnosti neoprávnené odmietne poskytnúť zdravotné služby, nastolí osobitné podmienky na poskytnutie zdravotných služieb, ktoré nemajú lekárske ospravedlnenie, odoprie postaviť diagnózu a ukráti informácie o aktuálnom zdravotnom stave, podniknutých alebo plánovaných opatreniach liečenia alebo rehabilitácie, ako aj znepokojuje, uráža a znevažuje počas pobytu v zdravotníckej ustanovizni (čl.27 ods.2)

Peňažnou pokutou od 5.000 do 50.000 dinárov za priestupok podľa odseku 1 tohto článku sa potresce zodpovedná osoba právnickej osoby, prípadne orgánu verejnej moci, ako aj zdravotný pracovník.

IX PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Voľba Povereníka

Článok 61

Národné zhromaždenie zvolí Povereníka v lehote 60 dní odo dňa začiatku uplatnenia ustanovení čl.28 až 40 tohto zákona.

Vynesenie aktov Povereníka

Článok 62

Povereník vynesie akty o organizácii svojej odbornej služby, ako aj rokovací poriadok v lehote 45 dní odo dňa jeho zvolenia.

Nadobudnutie účinnosti zákona

Článok 63

Tento zákon nadobúda účinnosť ôsmy deň odo dňa zverejnenia v úradných novinách „Uradny vestnik RS“ okrem čl.28 až 40, ktoré sa budú uplatňovať od 1.januára 2010.